

Otázka: Zásoby, členění a oceňování, způsoby evidence zásob

Předmět: Účetnictví

Přidal(a): Tereza P.

ZÁSoby, ČLENĚNÍ A OCEŇOVÁNÍ, ZPŮSOBY EVIDENCE ZÁSOb

- zásoby patří mezi oběžný majetek, pro který je charakteristická jednorázová spotřeba; doba držení je méně jak jeden rok
- veškeré zásoby jsou uvedeny v účtové osnově v 1. účtové třídě

ČLENĚNÍ:

• DRUHY:

- a) nákupové (materiál, zboží)
- b) vlastní výroby (zásoby)

a) NAKUPOVANÉ – MATERIÁL

základní: vstupuje do výrobku a tvoří jeho podstatu (u oděvu látka)

- pomocný: součást výrobku, ale netvoří jeho podstatu (oděv-nitě)
- provozovací látky: nejsou obsaženy ve výrobcích, ale slouží k zajištění provozu (paliva, oleje, maziva)
- náhradní díly: slouží k opravám dlouhodobého majetku
- obaly: (bedny, krabice, pytle)
- drobný dlouhodobý hmotný majetek: doba použitelnosti je delší než 1 rok, pořizovací cena

| Strana 1 |

<https://ekonomie-ucetnictvi.cz/zasoby-cleneni-a-ocenovani-zpusoby-evidence-zasob-ucetnictvi/>

je menší nebo rovna 40 000Kč

a) **NAKUPOVANÉ - ZBOŽÍ**

- movité věci včetně zvířat nakoupené účetní jednotkou za účelem prodeje
- výrobky, které byly aktivovány a předány do prodejen
- nemovitosti, které účetní jednotka nakupuje za účelem prodeje v nezměněné podobě (nepoužívá je, nepronajímá a ani neprovádí technické zhodnocení)

b) **VLASTNÍ VÝROBY - ZÁSOBY**

121 nedokončená výroba: produkty, které prošly jedním nebo více výrobními fázemi, ale nejsou hotovým výrobkem

- 122 polotovary vlastní výroby: produkty, které neprošly všemi fázemi, nejsou zcela hotové, ale mohou být prodejné
- 123 výrobky: dokončeno z hlediska všech fází a určeno k prodeji
- 124 zvířata: mladá a jatečná zvířata (ryby, včelstvo, hlídací pes)

OCEŇOVÁNÍ PŘI POŘÍZENÍ:

- způsob ocenění zásob závisí na způsobu pořízení, nejčastěji se jedná o nákup, pořízení ve vlastní činnosti či bezplatné nabytí (dary)

1) nakupované zásoby - **POŘIZOVACÍ CENA** (cena pořízení + vedlejší pořizovací náklady - přepravné, provize, pojistné a clo)

2) zásoby vytvořené vlastní činností - **VLASTNÍ NÁKLADY** (náklady přímé i nepřímé, které souvisí s výrobou - výrobní režie)

3) bezplatné nabyté zásoby - **REPRODUKČNÍ POŘIZOVACÍ CENA** (cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje = odborný odhad)

OCEŇOVÁNÍ PŘI VÝDEJI DO SPOTŘEBY:

- zásoby lze nakupovat od různých dodavatelů - za různé ceny, tím pádem je potřeba při výdeji do spotřeby stanovit vhodný způsob oceňování

1) metoda průměrných cen (vážený aritmetický průměr)

- cena při úbytku zásob se stanoví jako vážený aritmetický průměr z pořizovacích cen a ten pak může mít dvě podoby:

a) proměnlivý: průměrná cena se počítá při každém výdeji do spotřeby

b) periodický: průměrná cena za určité období, která bude použita v dalším období

2) metoda FIFO „první dovnitř, první ven“

- úbytky se oceňují cenou nejstarší zásoby

- je potřeba pomocná evidence, abychom měli přehled, kolik měrných jednotek určitého druhu je na skladě a za jaké ceny

3) metoda LIFO „poslední dovnitř, první ven“

- u nás zakázaná z důvodu inflace (malý zisk - státu malý odvod daně)

OCEŇOVÁNÍ ZÁSOB ZBOŽÍ PŘI PRODEJI:

- prodej zboží se pak oceňuje v prodejních cenách, které se skládají z:

1) pořizovací cena

2) obchodní marže - částka, kterou si obchodní firma přidává k PC, aby jí pokryla její náklady a vytvořila zisk

3) daň z přidané hodnoty - jen pro registrované plátce DPH

ZPŮSOBY ÚČTOVÁNÍ ZÁSOB:

1) účtování způsobem A - o pořízení zásob se účtuje na příslušný účet v 1. účtové třídě, do nákladů se účtuje až při jejich spotřebě

- je typické používání účtů (111/131 Pořízení materiálu), (112/132 - Materiál na skladě) a (321 - Dodavatelé)

- při účtování materiálu mohou nastat tyto situace:

- aktivace materiálu
 - některé účetní jednotky vyrábějí určité druhy materiálu ve vlastní režii (obaly, pomocný materiál)
 - účtuje se do výnosů prostřednictvím účtu 621 - Aktivace materiálu a zboží na straně DAL se souvztažným zápisem na MD účtu 112 - Materiál na skladě
 - k ocenění se použijí vlastní náklady
- vnitropodnikové přepravné
 - k přepravě nakoupeného materiálu může firma použít vlastní přepravní prostředek
 - na tuto přepravu vytvoří vnitropodnikovou fakturu, kterou zaúčtuje na MD - Pořízení materiálu 111 a na D - Aktivace vnitropodnikových služeb 622
 - neovlivní to HV, časem do aktiv a pak do nákladů

2) účtování způsobem B - účetní jednotky si mohou zvolit mezi způsobem A a B a vybraný způsob musí být určen ve vnitřní účetní směrnici

- pro způsob B je typické, že v průběhu účetního období se nepoužívají účty 111 - Pořízení materiálu a 112 - Materiál na skladě
- všechny výdaje při pořízení materiálu včetně vnitropodnikové přepravy se účtují přímo do nákladů na účet 501 Spotřeba materiálu
- na konci účetního období se vyúčtuje počáteční a konečný stav tak, aby odpovídal skutečnosti

501 nebo 504/ 112 nebo 132 - převod počátečního stavu

112 nebo 132/ 501 nebo 504 - převod konečného stavu zjištěného ze skladové evidence